ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1950

Vyhlásené: 27.12.1950 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

173.

Zákon

zo dňa 20. decembra 1950

o súdnych poplatkoch.

Národné shromaždenie Československej republiky usnieslo sa na tomto zákone:

§ 1.
Úvodné ustanovenia.

(1) Súdne poplatky (ďalej len „poplatky“) sa vyberajú za činnosť riadnych občianskych súdov pri výkone súdnictva a súdnej správy, ako aj za úkony prokuratúr.

(2) Súdy a národné výbory, s výnimkou miestnych národných výborov, sú povinné dávať pracujúcim potrebné poučenie o poplatkoch a o oslobodení od nich tak, aby neutrpeli ujmu pre neznalosť zákona.

§ 2.
Predmet poplatku a sadzobník.

(1) Predmetom poplatku je zpravidla celé konanie v jednej stolici. Za konanie začaté z úradnej povinnosti alebo na návrh prokurátora (generálneho prokurátora) sa poplatky nevyberajú; výnimky určí sadzobník (odsek 2).

(2) Predmety a sadzby poplatkov určí minister financií po dohode s ministrom spravodlivosti v sadzobníku, ktorý vydá nariadením.

§ 3.
Základ poplatku.

(1) Navrhovateľ (žalobca) je povinný označiť hodnotu predmetu konania v návrhu na začatie konania (v žalobe), ak nie je poplatok určený pevnou sadzbou.

(2) Ak navrhovateľ (žalobca) uviedol hodnotu zrejme nízku alebo ju neuviedol vôbec, určí súd hodnotu predmetu konania podľa smerníc, ktoré vydá minister financií po dohode s ministrom spravodlivosti nariadením.

(3) Hodnotou predmetu konania o opakujúcom sa plnení je trojnásobok hodnoty ročného plnenia, ak ide o plnenie na dobu dlhšiu než tri roky, na dobu života alebo neurčitú; odchýlky určí sadzobník.

(4) Zníženie hodnoty predmetu konania nemá na poplatok vplyv. Ak sa zvýši hodnota predmetu konania, doplatí sa poplatok vo výške rozdielu medzi sumou skôr zaplatenou a sumou pripadajúcou z celej hodnoty predmetu konania po zvýšení.

(5) V opravnom konaní je základom poplatku hodnota predmetu tohto konania.

(6) Základ percentového poplatku sa zaokruhľuje dolu na sumu deliteľnú stom; základ neprevyšujúci sto Kčs sa nezaokruhľuje. Poplatky sa zaokruhľujú dolu na celé Kčs.

(7) Minister financií môže v smerniciach uvedených v odseku 2 vydať ďalšie predpisy o základe poplatkov.

§ 4.
Poplatník.

(1) Poplatok je povinný zaplatiť účastník, ktorý dal podnet na konanie alebo úkon, ktoré sú predmetom poplatku, ak nie je od poplatku oslobodený.

(2) Poplatok za súdnu pokonávku uzavretú pred začatím konania (§ 40 občianskeho súdneho poriadku - ďalej len „o. s. p.“) sú povinní zaplatiť rukou spoločnou a nerozdielnou všetci, ktorí pokonávku uzavreli.

(3) Ak je navrhovateľ (žalobca) oslobodený od poplatku podľa zákona alebo ak bol oslobodený usnesením súdu a súd vyhovel jeho návrhu (žalobe), je povinný zaplatiť poplatok odporca (žalovaný), ak nie je od neho tiež oslobodený, a to podľa výšky nároku, ako mu bolo rozhodnutím súdu vyhovené; to platí aj v exekučnom konaní, v ktorom súd uloží v usnesení o nariadení exekúcie odporcovi oslobodeného navrhovateľa povinnosť zaplatiť poplatok.

(4) Za osobu neprítomnú alebo neznámu je povinný zaplatiť poplatok jej opatrovník, pokiaľ je tu majetok takej osoby, z ktorého možno poplatok uhradiť.

(5) Spoločníci (§§ 412 a 414 o. s. p.) sú povinní zaplatiť poplatok rukou spoločnou a nerozdielnou. Rovnaká povinnosť postihuje vedľajšieho účastníka, ak má postavenie nerozlučného spoločníka (§ 418 ods. 3 o. s. p.).

(6) Vo veciach, o ktorých bola uzavretá rozhodcovská smluva (§ 648 o. s. p.), sú strany povinné zaplatiť poplatok rukou spoločnou a nerozdielnou.

§ 5.
Sročnosť.

(1) Poplatok sa platí bez vyrubenia

a) zároveň s podaním návrhu (žaloby, námietok, odporu), so žiadosťou, aby súd rozhodol o uplatnenej vzájomnej pohľadávke v rozsudku i nad sumu uplatnenú žalobou (§ 422 o. s. p.), s podaním opravného prostriedku, so žiadosťou o vykonanie úkonu súdu (prokuratúry), pokiaľ navrhovateľ (žiadateľ) nie je od poplatku oslobodený alebo nežiadal súd o oslobodenie;

b) bez meškania po schválení súdnej pokonávky (§ 4 ods. 2) alebo po zvýšení hodnoty predmetu konania;

c) do pätnásť dní

1. po vyhlásení (vynesení) súdneho rozhodnutia, ak je povinný poplatok zaplatiť navrhovateľov odporca (žalovaný, § 4 ods. 3), ak nejde o poplatok z návrhu v exekučnom konaní, ktorý sa vymôže zároveň s pohľadávkou vymáhajúceho veriteľa alebo s trovami konania;
2. po právoplatnosti usnesenia, ktorým súd nepriznal oslobodenie od poplatkov (§ 140 o. s. p.) alebo ktorým priznané oslobodenie odňal (§ 145 o. s. p.);
3. po právoplatnosti usnesenia, ktorým súd určil hodnotu predmetu konania (§ 3 ods. 2);

4. po tom, keď vyšiel najavo majetok neprítomnej osoby zastúpenej opatrovníkom (§ 4 ods. 4) alebo keď táto osoba vstúpi do konania.

(2) Poplatok za zápis do soznamu stálych prísažných znalcov alebo tlmočníkov sa zaplatí na výzvu súdu. Ak nie je poplatok určený pevnou sadzbou, určí jeho výšku súd vo výzve; proti tejto výzve nie je prípustný opravný prostriedok.

(3) Poplatok z exekučnej likvidácie je sročný dňom, ktorého nadobudlo právoplatnosť usnesenie o schválení konečnej zprávy (§ 591 o. s. p.); súd ho vyberie z výťažku likvidačnej podstaty.

§ 6.
Spôsob platenia.

Minister financií ustanoví po dohode s ministrom spravodlivosti nariadením, ktoré poplatky a ako sa platia kolkovými známkami a v ktorých prípadoch, ako a komu sa platia v hotovosti.

§ 7.

Následky nesplnenia poplatkovej povinnosti.

(1) Ak nebol poplatok zaplatený včas (§ 5), bude ho súd vymáhať exekučne. Pred začatím exekučného konania vyzve súd poplatníka, aby poplatok zaplatil v určenej lehote.

(2) Zápis do pozemkovej, železničnej a banskej knihy a do podnikového registra, overenie odpisu a podpisu a podobné úkony súdu, ktoré nevyžadujú rozhodovanie, ako i úkony súdnej správy a úkony prokuratúry sa nevykonajú, dokiaľ poplatok nebude zaplatený.

§ 8.
Premlčanie.

(1) Právo štátu vymáhať poplatok sa premlčí uplynutím troch rokov, počítaných od začiatku kalendárneho roku, ktorý nasleduje po roku, v ktorom uplynul posledný deň lehoty určenej na zaplatenie poplatku alebo, ak nie je platobná lehota určená, v ktorom bol poplatok sročný.

(2) Ak vykonal súd úkon na vymáhanie poplatku a ak upovedomil o ňom poplatníka, začína sa nová premlčacia lehota od začiatku kalendárneho roku, ktorý nasleduje po roku, v ktorom bol taký úkon vykonaný.

Oslobodenie.

§ 9.
Vecné oslobodenie.

Od poplatku sú oslobodené súdne konania vo veciach

a) poručenských, opatrovanských, veciach detí v rodičovskej moci a vo veciach osvojenia,

b) pozbavenia svojprávnosti a povolenia zadržania v ústave,

c) vyhlásenia za mŕtveho a dôkazu smrti,

d) prejednania dedičstva a

e) národného poistenia.

§ 10.
Osobné oslobodenie.

(1) Od poplatku sú osobne oslobodení:

a) Československý štát zastúpený národnými výbormi a inými orgánmi verejnej správy, ďalej štátne ústavy a štátne fondy;

b) zamestnanci (učni, domácki robotníci), ak sú predmetom konania nároky z ich pracovného (učebného) pomeru;

c) navrhovateľ (žalobca) v konaní o určení úhrady osobných potrieb (výživy);

d) žalobca v konaní o náhrade škody spôsobenej ublížením na tele;

e) pôvodcovia v konaní o svojich nárokoch z pôvodcovských práv;

f) účastník, domáhajúci sa zistenia otcovstva;

g) vojenské osoby základnej alebo náhradnej služby z radov mužstva a poddôstojníkov;

h) opatrovník, proti ktorému sa má vykonať konanie;

ch) osoby neprítomné alebo vôbec neznáme, zastúpené opatrovníkom, okrem prípadu, ak by tu bol alebo by vyšiel najavo majetok, z ktorého by bolo možno poplatok uhradiť.

(2) Oslobodenie podľa odseku 1 sa vzťahuje aj na exekúciu, ktorou sa vymáhajú nároky uvedené v ustanoveniach písm. b) až e) toho istého odseku.

§ 11.
Oslobodenie priznané súdom.

Občiansky súdny poriadok určuje, komu a za akých podmienok súd prizná oslobodenie od poplatkov.

§ 12.
Oslobodenie z osobitných dôvodov.

(1) Minister financií sa splnomocňuje, aby z osobitných dôvodov, najmä z dôvodu všeobecného záujmu, priznal po dohode s ministrom spravodlivosti a s kompetentnými ministrami nariadením

a) osobné oslobodenie od všetkých alebo niektorých poplatkov skupinám osôb alebo

b) vecné oslobodenie pre určité konania.

(2) Minister financií môže po dohode s ministrom spravodlivosti v mimoriadnych prípadoch oslobodiť od poplatkov alebo poplatky znížiť alebo poskytnúť iné úľavy skupinám osôb alebo jednotlivým osobám, s výnimkou tých, o oslobodení ktorých je príslušný rozhodnúť súd (§ 11).

§ 13.
Vrátenie poplatku.

(1) Súd vráti platiacemu

a) celý poplatok, ak odmietne návrh (žalobu) bez ústneho pojednávania, ako aj ak bol na sťažnosť zrušený zápis v pozemkovej, železničnej alebo banskej knihe;

b) štyri pätiny poplatku, ak bol návrh (žaloba, opravný prostriedok) vzatý späť najneskoršie do začiatku ústneho pojednávania a tam, kde nie je ústne pojednávanie, skôr než sa vykoná prvý sudcovský úkon;

c) pomernú časť poplatku, ak sa zmení na sťažnosť zápis v pozemkovej, železničnej alebo banskej knihe.

(2) Ak zaplatil poplatník viac, než sadzobník určuje alebo ak zaplatil poplatok, hoci nebol povinný ho zaplatiť, vráti sa mu preplatok na jeho žiadosť, ak prevyšuje 20 Kčs.

(3) Vrátené sumy sa zaokruhľujú dolu na celé Kčs.

(4) Nárok na vrátenie poplatku (preplatku) zaniká uplynutím troch rokov, počítaných od začiatku kalendárneho roku, ktorý nasleduje po roku, v ktorom nastaly skutočnosti uvedené v odsekoch 1 a 2.

(5) Ak bola vec prikázaná inému súdu (§ 17 o. s. p.), alebo ak postúpil súd vec príslušnému súdu (§ 56 o. s. p.), poplatok sa navrhovateľovi (žalobcovi) nevráti, avšak zaplatená suma sa započíta do poplatku, ktorý sa má zaplatiť súdu, ktorému bola vec prikázaná, alebo príslušnému súdu.

§ 14.
Povinnosť súdnych orgánov a dohľad.

(1) Súdne orgány sú povinné sa starať, aby poplatky boly správne platené a včas vymáhané.

(2) Orgány justičnej správy kontrolujú pravidelnými dohliadkami, či sa poplatky vyberajú a vymáhajú podľa platných predpisov; Ministerstvo financií a orgány ním poverené vykonávajú občasné dohliadky.

§ 15.
Pôsobnosť predsedu senátu.

Usnesenie, ktorým sa určuje hodnota predmetu súdneho konania alebo ktorým sa poplatník vyzýva, aby zaplatil poplatok, alebo ktorým sa poplatok vracia, vydáva predseda senátu (jediný sudca) bez ústneho pojednávania.

§ 16.
Prechodné ustanovenia.

(1) V konaniach začatých pred účinnosťou tohto zákona platia sa poplatky podľa doterajších predpisov, pokiaľ nie je ďalej ustanovené inak.

(2) V konaniach oslobodených od poplatkov podľa tohto zákona a dosiaľ neskončených sa poplatky ďalej nevyberajú, s výnimkou tých, na ktoré nárok štátu vznikol pred účinnosťou tohto zákona. Doterajší paušálny poplatok za prejednanie pozostalosti sa vyberie len za konanie skončené pred účinnosťou tohto zákona.

(3) Doterajšie paušálne poplatky za vrchnoporučenskú a opatrovanskú starostlivosť súdov a za starostlivosť o požívacie podstaty súdne uschované a o substitučné podstaty sa vyberú ešte za rok 1950.

(4) Na povinnosť navrhovateľovho (žalobcovho) odporcu zaplatiť poplatok sa použije ustanovenie § 4 ods. 3, i keď konanie sa začalo pred účinnosťou tohto zákona; to neplatí o poplatku v exekučnom konaní.

(5) Ak zastaví súd podľa § 655 o.s.p. konanie a zruší prípadné rozhodnutia vynesené v tomto konaní, nevrátia sa zaplatené poplatky. Inak o vrátení poplatkov zaplatených pred účinnosťou tohto zákona platia doterajšie predpisy.

Záverečné ustanovenia.

§ 17.

Zrušujú sa všetky predpisy, ktoré sa týkajú poplatkov, na ktoré sa vzťahuje tento zákon a sadzobník podľa neho vydaný, a to najmä:

1. zák. čl. XLIII/1914, o súdnych poplatkoch,
2. nariadenie č. 279/1915 r. z., o súdnych poplatkoch,
3. zákon č. 38/1922 Sb., ktorým sa menia a doplňujú ustanovenia o súdnych poplatkoch,
4. zákon č. 60/1925 Sb., o poplatkoch na rozhodcovskom súde Plodinovej burzy v Bratislave,
5. zákon č. 120/1931 Sb., ktorým sa menia a doplňujú ustanovenia o súdnych poplatkoch,
6. zákon č. 255/1935 Sb., ktorým sa menia a doplňujú ustanovenia o súdnych poplatkoch,
7. §§ 29, 31 a 32 zákona č. 14/1942 Sl. z., o zmene a doplnení niektorých právnych predpisov o poplatkoch,
8. zákon č. 20/1948 Sb., ktorým sa menia a doplňujú niektoré predpisy o poplatkoch súdnych a za overenie podpisov,
9. §§ 2 a 3 zákona č. 135/1949 Sb., o náhrade poštovného za zásielky v súdnom konaní,
10. všetky ustanovenia poplatkového zákona a poplatkových pravidiel, ktoré sa vzťahujú na poplatky upravené týmto zákonom a nariadeniami podľa neho vydanými,
11. všetky predpisy o dávkach za úradné úkony vo veciach správnych, pokiaľ sa nimi určujú dávky za úkony, ktoré vykonávajú súdy (prokuratúry),
12. všetky ustanovenia obsiahnuté v iných než poplatkových predpisoch, pokiaľ sa týkajú poplatkov, na ktoré sa vzťahuje tento zákon, najmä ustanovenia o oslobodení od týchto poplatkov.

§ 18.
Nariadenie o notárskych poplatkoch.

Minister financií sa splnomocňuje, aby po dohode s ministrom spravodlivosti určil nariadením poplatky z notárskych úkonov, pokiaľ sú obdobné s úkonmi vykonávanými súdmi, a aby rovnakým spôsobom vydal o nich potrebné predpisy.

§ 19.
Účinnosť.

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom 1. januára 1951; vykonajú ho ministri financií a spravodlivosti po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Kabeš v. r.

Dr. Rais v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.